

**TÜRKİYE ELEKTRİK ÜRETİM İLETİM ANONİM ŞİRKETİ
VE TÜRKİYE ELEKTRİK DAĞITIM ANONİM ŞİRKETİ
DIŞINDAKİ KURULUŞLARA ELEKTRİK ENERJİSİ
ÜRETİM TESİSİ KURMA VE İŞLETME İZİNİ
VERİLMESİ ESASLARINI BELİRLEYEN
YÖNETMELİK ⁽¹⁾**

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi :16.8.1985,No: 85/9799
Dayandığı Kanunun Tarihi :4.12.1984,No: 3096
Yayımlandığı R.Gazetenin Tarihi :4.9.1985, No: 18858
Yayımlandığı Düsturun Tertibi :5, Cildi: 25, S.1066

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 – Bu Yönetmeliğin amacı Türkiye Elektrik Kurumu dışındaki özel hukuk hükümlerine tabi yerli ve yabancı sermaye şirketlerine elektrik enerjisi üretim tesisi kurma ve işletme izni verilmesine dair esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu Yönetmelik, Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında 3096 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen sermaye şirketlerine (Üretim Şirketi) elektrik enerjisi üretim tesisi kurma, işletme ve Türkiye Elektrik Kurumu'na veya bölgede faaliyet gösteren görevli şirkete elektrik enerjisi satışına dair esasları kapsar.

Tanımlar

Madde 3 – (Değişik: 4/4/1996 - 96/8007 K.)

Bu Yönetmelikte adı geçen,

Bakanlık : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nı,
TEAŞ : Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketi'ni,
TEDAŞ : Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'ni,
DSİ : Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nü,
Bağlı Ortaklık : TEDAŞ'a bağlı dağıtım şirketleri'ni,
Görevli Şirket : 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesine göre elektrikle ilgili hizmet vermek üzere kurulmuş olan sermaye şirketini,
Üretim Şirketi : 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesine göre Bakanlık tarafından elektrik enerjisi üretim izni verilen sermaye şirketini,

(1) Bu yönetmeliğin başlığı; 4/4/1996 tarih ve 96/8007 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değiştirilmiş ve metne işlenmiştir

Üretim Tesisi : Elektrik enerjisi üreten tesis ve entegre tesisleri,
 Üretim Tesisi Kurma ve İşletme Sözleşmesi : Üretim tesisi kurup, işletecek üretim Şirketi ile Bakanlık arasında 3096 sayılı Kanun hükümlerine göre düzenlenen sözleşmeyi,
 Otoprodüktör : Kendi faaliyet alanlarının enerji ihtiyacını karşılamak üzere bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (g) bendinde belirtilen şartları taşıyan üretim tesisi kurup elektrik üreten tüzel kişileri,
 Otoprodüktör Grubu : Kendi faaliyet alanlarının enerji ihtiyacını karşılamak üzere bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (g) bendin de belirtilen şartları taşıyan üretim tesisi kurup elektrik üreten tüzel kişiler grubunu,
 İmdat Grupları : Can ve mal kaybını önlemek amacıyla sadece elektrik enerjisi kesilmelerinde kullanılan elektrojen gruplarını,
 ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Üretim Tesisi Kurup İşletme İzni Verilmesine Dair Hükümler

İzin Verme Esasları

Madde 4 – Üretim tesisi kurup işletme izni aşağıda belirtilen esaslar gözönüne alınarak verilir.

- Üretim tesisi Devletin genel enerji ve ekonomi politikasına uygun olacaktır.
- Üretim tesisi kurma ve işletme sözleşmesi 99 yıla kadar süreli olabilir.
- Üretim şirketi, yatırım programını, Bakanlığın onayladığı şekilde gerçekleştirmeyi taahhüd eder.
- Üretim şirketi, kurup işlettiği tesisi sözleşme süresi sonuna kadar tesisin teknik ve ekonomik karakteristiklerine uygun olarak yenilemek zorundadır.

e) Üretim tesislerinin yıllık üretimlerini genel ekonomi düzeyinde Bakanlık planlar. Ulusal elektrik sisteminin emniyeti, stabilitesi ve değişen şartlara göre üretim planlamasının revizyonu Bakanlık adına TEK tarafından yapılır. TEK'in bu hususta aylık, haftalık, günlük ve saatlik süreleri kapsayan üretim programındaki değişikliklere üretim şirketleri süreleri aynen uyarlar.

f) **(Değişik : 6/11/1998-98/11982 K.)** Otoprodüktörlere, tesisin bulunduğu bölgeye bağlı olarak Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketi ve Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi ile görevli şirketin görüşü alınmak suretiyle Bakanlık tarafından üretim tesisi kurma ve işletme izni verilebilir.

g) **(Değişik : 6/11/1998 - 98/11982 K.)** Otoprodüktör veya otoprodüktör grubu şirketi, otoprodüktör statüsünde üretim tesisi kurup işletme izni almak amacıyla Bakanlığa başvurur.

Otoprodüktör grubunun bir defada teşekkül ettirilmesi ile otoprodüktör grubunu oluşturan ortakların müracaat aşamasında belirlenmesi ve Bakanlıkça onaylanması esastır. Otoprodüktör grubu şirketin kuruluş aşamasından sonra grubu oluşturan ortak sayısındaki ve grubun elektrik enerjisi ihtiyacını etkileyecek mahiyetteki ortaklık değişiklikleri Bakanlığın iznine tabidir. Üretilen enerjiyi kullanacak şirketlerin aynı şirketler grubu (aralarında resmi iştirak ilişkisi bulunan veya hissedarları aynı olan şirketler) veya holding bünyesinde olması halinde otoprodüktör grubu şirketi kurulması şartı aranmaz.

Otoprodüktör veya otoprodüktör grubu şirketlerin ürettiği ihtiyaç fazlası enerjiyi TEAŞ, TEDAŞ veya Görevli Şirketlere satıp, satmamasına bakılmaksızın enterkonnekte sisteme bağlantısı bulunması halinde şirket, "otoprodüktör statüsünde üretim tesisi kurulması, işletilmesi ve enerji fazlasının TEAŞ, TEDAŞ ve bağlı ortaklıkları veya görevli şirketlere satışına izin verilmesine ilişkin sözleşme"yi Bakanlık ile imzalar.

(Değişik : 29/9/2000 - 2000/1307 K.) Otoprodüktör ve/veya otoprodüktör grubu şirketlerin sahip oldukları sanayi tesisleri ile bin konutu aşan uydu kent yerleşim birimleri (rüzgar ve/veya güneş enerjisi elektrik üretim tesisleri için asgari bin konut şartı aranmaz), hastaneler, dört yıldızlı oteller ve tatil köyleri (rüzgar ve/veya güneş enerjisi elektrik üretim tesisleri için dört yıldız şartı aranmaz), organize sanayi bölgeleri, üniversite kampüsleri, belediyeler (çöp, çöp gazı vb. atıklar, biokütle, rüzgar ve/veya güneş enerjisi üretim tesisleri için) elektrik ihtiyaçlarının tamamını veya bir bölümünü kendi elektrik üretim tesislerinde güvenilir şekilde ve ekonomik olarak üretebilirler. Bunların yanı sıra kültür balıkçılığı tesisleri, kümes hayvanları üretim çiftlikleri, besicilik tesisleri, tarımsal sulama tesisleri elektrik ihtiyaçlarının tamamını veya bir bölümünü kendi rüzgar ve/veya güneş enerjisi elektrik üretim tesislerinde üretebilirler.

Ancak, toplam kurulu gücü 1500 kW ve daha az olan elektrik üretim tesisleri, üretilen enerjinin satışı ve nakli söz konusu olmamak, enerji aldığı kuruluşun olumlu görüşü alınmak ve proje onayı ile kabul işlemleri bakanlıkça yapılmak kaydıyla tesis edilerek işletmeye alınır.

Bu tür elektrik üretim tesislerinde üretilen enerji, üretildiği yerde tüketilmeyip TEAŞ/TEDAŞ, bunların bağlı ortaklıkları, dağıtım şirketleri ve/veya görevli şirketlere ait enerji iletim ya da dağıtım hatları üzerinden nakil yapıldıktan sonra tüketilecekse, Bakanlık ile Otoprodüktör Sözleşmesi ve TEAŞ/TEDAŞ, bunların bağlı ortaklıkları, dağıtım şirketleri ve/veya görevli şirketler ile Elektrik Satış Anlaşması (ESA) yapılır.”

Bu elektrik üretim tesisleri; sanayi tesisinin atık ısı veya benzeri yan ürünlerinden yararlanan kombine çevrimli, gerekli buhar ihtiyacı, ara buharı veya egzoz buharı ya da bunların karışımı biçiminde genel ısı çevrimi bilançosu verimi yükseltilecek şekilde karşılanan buhar çevrimli, hidroelektrik santral veya yenilenebilir enerji kaynakları (biyokütle, atıklar, rüzgar, güneş) ile çalışan enerji üretim tesisi mahiyetinde olabilir.

Otoprodüktör ve/veya otoprodüktör grubu olarak elektrik enerjisi elde etmek amacıyla kurulan tesisin atık ısı var ise en geç 12 ay içerisinde değerlendirilir. Aksi halde tesis faaliyetten men edilir.

(Değişik : 18/5/2000 - 2000/743 K.) Otoprodüktör ve/veya otoprodüktör grubu şirketler faaliyet gösterdikleri bölge içerisinde TEAŞ, TEDAŞ, bağlı ortaklıkları veya görevli şirketler ile Enerji Satış Anlaşması imzalarlar. Otoprodüktör ve/veya otoprodüktör grubu şirketler TEAŞ, TEDAŞ, bağlı ortaklıklar veya görevli şirketler enerji alışverişi konusunda enerji mahsuplaşması yaparlar. Mahsuplaşılacak enerji için taraflar Bakanlıkça belirlenen otoprodüktör enerji satış fiyatı üzerinden karşılıklı olarak fatura düzenlerler.

Rüzgar ve/veya güneş enerjisi üretim tesisleri ile rezervuarı olmayan hidroelektrik üretim tesislerinde (Bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden önce işletmeye açılanlar da dahil olmak üzere) mahsuplaşma işleminde; cari ayda sisteme verilen elektrik (üretim), otoprodüktör veya otoprodüktör grubunca cari ayda sistemden çekilen elektrikten (tüketim) fazla ise, yapılacak bir protokol çerçevesinde bu fark fatura edilmeyip ertesi aya/aylara kWh olarak devredilir. Herhangi bir aydaki üretimin ilgili aydaki tüketimden az olması halinde ise eksik üretim evvelki aylardan devreden üretim fazlası ile kapatılır, kapatılmayan eksik üretim bir sonraki aya devredilmez. Ortaya çıkacak üretim fazlasına ait bedellerin hesap kesimi her takvim yılı 30 Haziran ve 31 Aralık itibarı ile yapılır.

h) **(Değişik : 29/9/1997 - 97/10059 K.)** Otoprodüktör ve/veya otoprodüktör grubu üretim tesisleri, ihtiyacının üzerinde üretilen elektrik enerjisinin satış fiyatı, enerji dağıtımını yapan kuruluşların ülke geneline nihai tüketiciye uyguladıkları ortalama enerji satış fiyatından fonlar ve paylar düşüldükten sonra kalan kısmın % 85'ini geçmeyecek şekilde Bakanlıkça belirlenir. Şirket ihtiyacının üzerindeki enerjiyi santralin enerji bağlantısını yaptığı kuruluşa satar.

i) (Ek : 14/7/1997 - 97/9670 K., Mülga; 6/11/1998 - 98/11982 K.) İmdat grubu kurup işletmek üzere yapılacak başvurular Bakanlık tarafından değerlendirilir. Uygun görülenlere izin verilir.

j) (Ek : 14/7/1997 - 97/9670 K, Değişik : 6/11/1998 - 98/11982 K.; Değişik birinci paragraf : 29/9/2000 - 2000/1307 K.) Otoprodüktör ve/veya otoprodüktör grubu şirketler ürettikleri elektrik enerjisini ortaklarına; TEAŞ, TEDAŞ ve bunların bağlı ortaklıkları ve/veya görevli şirketlerin iletim ve dağıtım tesislerinden yararlanmak üzere nakledebilirler.

Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfının ortağı olduğu otoprodüktör grubu tarafından üretilecek enerjiden ihtiyaç kadarı ortaklık koşulu aranmaksızın Türk Silahlı Kuvvetleri teşekküllerine verilebilir.

Bu Yönetmeliğin yayımından önce faaliyet gösteren otoprodüktör ve/veya otoprodüktör grubu şirketlerin hakları saklıdır.

Başvuru ve Başvurunun Değerlendirilmesi

Madde 5 – 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Kanununun 4 üncü maddesine göre Bakanlığa yapılacak başvurularda gözönünde bulundurulacak hususlar:

a) İlk başvuruda bulunması gereken bilgiler,

1 – Kurulması teklif edilen üretim tesisinin karakteristik değerleri ve genel vaziyet planı,

2 – Ön rapor ve yatırımın tahmini gerçekleşme tarihi,

3 – Tesisin ne gibi araç, gereç ve teşkilatla gerçekleştirileceği,

4 – Tesisi işletmek istediği süre.

Birden fazla üretim tesisi için aynı yazı ile veya farklı zamanlarda aynı firma tarafından yapılacak başvurularda yukarıda belirtilen bilgiler her bir tesis için ayrı ayrı verilecek, ayrıca teklif edilen tesislerin öncelik sırasını gösteren bir zamanlama planı hazırlanacaktır. Bakanlık her bir tesisi ayrı birer başvuru gibi değerlendirecektir.

b) Bakanlık, ön rapor konusunda ilgili kuruluşların görüşlerini alır. Bakanlık görüşü olumlu olduğu takdirde, başvuru sahibi fizibilite raporunu Bakanlıkca öngörülen süre içerisinde hazırlayarak beş nüsha halinde Bakanlığa sunar.

Bakanlık, ayrıca teklif edilen tesisin bulunduğu yere bağlı olarak sonuç hakkında TEK'e veya ilgili görevli şirkete bilgi verir.

c) Aynı tesis için daha sonra başvuru olması halinde, başvuru sahibine fizibilite raporunu son teslim tarihinin ilk başvuru sahibine bildirilen tarih olduğu, hangi firmaların daha önce başvurduğu bildirilir, bir başka tesis için de başvurabilecekleri hatırlatılır.

d) Birden fazla başvurunun bulunduğu durumlarda tesisin ele alınması öngörülen tarih ve buna bağlı olarak gerçekleşme süresi, projenin ekonomisi, elektrik üretim maliyeti ve öngörülen satış fiyatı, firmanın mali yeteneği, tecrübesi, projeyi gerçekleştirmek için öngördüğü organizasyon gibi hususlarla birlikte firmanın seçilmesinde dikkate alınır.

e) Kamu kuruluşları yatırım programlarında yer alan tesislerle ilgili olarak alınacak teklifler için ilgili kamu kuruluşu ve Devlet Planlama Teşkilatının görüşü alınarak Bakanlık görüşü belirlenir.

Görüşün olumlu olması halinde başvuru sahibine, ilgili kamu kuruluşuyla işbirliği yaparak söz konusu tesisle ilgili, gerçekleşmiş ve gerçekleştirilecek yatırımı ortaya koyan ve başvuru sahibinin sorumluluğuna bırakılan işi içine alan, zamanlama planı, finansman durumu, organizasyon v.b. konularda bilgi veren raporu hazırlayarak Bakanlık tarafından belirlenecek süre içerisinde Bakanlığa göndermesi istenir.

Birden fazla başvuru olması halinde daha önceki maddelerde belirtilen hükümler uygulanır.

f) Aynı yer için birden fazla fizibilite raporunun alındığı durumlarda, Bakanlık ve ilgili kuruluş temsilcilerince yapılacak öndeğerlendirme sonucu en uygun teklifin seçilmesi amacıyla Bakanlık Müsteşarının başkanlığında ilgili müsteşar yardımcısı, ilgili daire başkanı ve ilgili kuruluş genel müdürlerinden oluşan en az beş kişilik bir "Teklif Değerlendirme Kurulu" oluşturulur. Kurul ilgili daire başkanının teklifi ile ve gerek duyuldukça toplanır.

g) Bakanlık, yerli ve yabancı sermaye şirketlerince ele alınmasını uygun gördüğü üretim tesislerini Resmi Gazete ile Kamu oyuna duyurarak bu tesisler için başvuruda bulunulmasını sağlayabilir. Söz konusu tesisler için alınacak başvurular bu Yönetmelik hükümlerine göre işlem görür.

h) Üretim tesislerine ait fizibilite raporları EK: 1'de verilen esaslara göre düzenlenir.

Fizibilite Raporundan Sonraki Çalışmalar

Madde 6 – (Değişik : 4/4/1996 - 96/8007 K.)

Bakanlık, Türkiye enerji planlaması ve politikaları yönünden, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın görüşünü aldıktan ve üretim şirketinin kuruluşuna dair belgenin ibrazından sonra üretim tesisi kurma ve işletme izni verir ve taraflar arasında "Üretim Tesisi Kurma ve İşletme Sözleşmesi"aktedilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetim

Bakanlığın Denetim Yetkisi

Madde 7 – Üretim şirketlerinin görev alanlarıyla ilgili faaliyetleri bütün aşamalarda Bakanlık tarafından denetlenebilir. Denetimler sonucu tesbit edilen aksaklıklar ilgili şirket tarafından gecikmeye meydan verilmeden giderilir.

Bakanlık uyarılarına uymayan üretim şirketlerine uygulanacak yaptırımlar ve sözleşmenin feshine gidilmesini gerektiren durumlar sözleşmede yer alır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Elektrik Enerjisi Satış Tarifesi

Tarife

Madde 8 – a) Üretim şirketlerinin elektrik enerjisi satış tarifeleri bu maddenin (b) bendindeki esaslar gözönüne alınarak adı geçen şirketlerce düzenlenir. Bakanlıkça onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

b) Tarifinin tesbitinde;

1 – İşletme ve bakım giderleri (yakıt, malzeme, personel, vergi, amortisman, diğer giderler)

2 – Yatırımlar için ödenen faiz ve kur farkları,

3 – Sermayenin yeniden değerlendirilmesi, piyasa şartlarına göre makul bir temettü verilmesi, Türkiye Elektrik Kurumunun benzer tesislerden aldığı fiyatlar,

4 – (Mülga: 3/7/2007 – 2007/12483 K.)

5 – Kanuni ihtiyatlar,
gözönünde bulundurulur.
Satış Fiyatı

Madde 9 – (Değişik : 4/4/1996 - 96/8007 K.)

Elektrik enerjisi satış fiyatlarının belirlenmesinde ekonomik kaynak seçimine yardımcı olmak ve ülke ekonomisine sunulan elektrik enerjisi fiyatlarını olumsuz yönde etkilememek esas alınacaktır.

BEŞİNCİ BÖLÜM *Çeşitli Hükümler*

Üretim Yetkisinin Sona Ermesi

Madde 10 – Üretim yetkisi süresinin sonunda üretim şirketleri verilmiş olan iznin konusuna giren tüm tesisler ile tüm taşınmaz malları bunlar üzerindeki haklarla birlikte tam ve çalışır vaziyette ve her türlü borç ve yükümlülükten arındırılmış olarak, Bakanlar Kurulunca kamu kuruluşuna hiç bir bedel ve hak talep edilmeksizin veya yeniden aynı üretim şirketine yeni şartlarla verilir.

Devir yapılacak tesisin işletmesi sırasında gerekli görülen ve Bakanlıkça onaylanarak gerçekleştirilen "idame ve yenileme yatırımları"nın geri ödenmesi, devir esnasında henüz tamamlanmamış ise, tesisi devir alan kamu kuruluşu, ödenmemiş kısmı, belirlenecek bir plana göre geri ödemeyi taahhüt eder.

Kamulaştırma

Madde 11 – Üretim şirketlerinin yapacağı üretim tesislerinin onaylanmış tatbikat projelerine göre, kamulaştırma ihtiyacı ortaya çıktığında, kamulaştırma bedeli şirket tarafından ödenmek kaydıyla Bakanlıkça, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre, kamulaştırma yapılır.

Çok Maksatlı Hidroelektrik Santral Tesisleri

Madde 12 – Çok maksatlı hidroelektrik santral projelerinde maksat taksimi ve yapılmış yatırımların geri ödemesi EK: 2'de belirtilen esaslara göre yapılır.

Fizibilite Raporları ile Kesin Projelerin Satışı

Madde 13 – Kamu kurum ve kuruluşlarınca hazırlanmış olan fizibilite raporları ile kesin projelerin üretim şirketlerine satışı EK: 3'de belirtilen esaslara göre yapılır.

Dayanak

Madde 14 – Bu Yönetmelik 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanununun 10 uncu maddesine göre hazırlanmıştır.

Ek Madde 1 – (Ek : 4/4/1996 - 96/8007 K.)

Bu Yönetmelikte geçen "TEK" ibaresi ilgisine göre "TEAŞ ve/veya TEDAŞ" olarak anlaşılacaktır.

Ek Madde 2 – (Ek : 4/4/1996 - 96/8007 K.)

Otoprodüktör enerji üretim santralında üretilen enerjinin otoprodüktör veya otoprodüktör grubu ortaklarına iletim ve dağıtım kuruluşlarının hatlarının kullanılarak nakledilmesi halinde, iletimde nakil bedeli olarak kuş uçuşu 100 km'ye kadar olan mesafelerde nakledilen miktarın %3'ü, daha sonraki her 100 km için %1.5'u ilave ve 600 km'den daha uzak mesafeler için sabit değer olmak üzere %10.5'u, dağıtımda ise mesafeye bakılmaksızın nakledilen enerjinin %6.5'u oranında nakil bedeli alınır. Otoprodüktör üretim grubu şirketi kurarak enerjisini grubundaki ortaklarına naklettirmek isteyen şirketlerin elektrik enerjisini (hangi gerilim seviyesinde olursa olsun) TEAŞ, TEDAŞ ve bağlı ortaklıkları ve/veya görevli şirketler alır ve naklederler.

Enerji nakli hususuna ilişkin olarak güzergah, mesafe, sayaç okuma, faturalama v.b. konular TEAŞ, TEDAŞ ve bağlı ortaklıkları ile görevli şirketlerin birlikte belirleyecekleri uygulama protokolünde yer alacaktır. Nakil bedeli otoprodüktör grubu ortağının bağlı olduğu bölgedeki dağıtım şirketinin uygulamakta olduğu tek terimli sanayi tarifesi esas alınarak hesaplanır.

(Ek : 6/11/1998 - 98/11982 K.) Rüzgar ve/veya güneş enerjisi ile çalışan elektrik üretim tesisi kurulacak olan otoprodüktör veya otoprodüktör grubu şirketlerden, kendisinin ve/veya ortaklarının elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak amacıyla TEAŞ, TEDAŞ, bağlı ortaklık ve/veya görevli şirketlerin iletim ve/veya dağıtım hatlarını kullanmaları halinde, ticari işletme tarihinden itibaren ilk beş yıl için geçerli olmak üzere birinci fıkrada belirtilen nakil bedellerinin %50'si alınır.

(Ek : 6/11/1998 - 98/11982 K.) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce Bakanlıkça rüzgar ve/veya güneş enerjisi üretim tesisi kurma ve işletme izni verilen ve/veya işletmeye geçen otoprodüktör şirketlerden de kendisinin ve/veya ortaklarının elektrik enerjisi ihtiyacını söz konusu tesislerden karşılamak amacıyla TEAŞ, TEDAŞ, bağlı ortaklık ve/veya görevli şirketlerin iletim ve/veya dağıtım hatlarını kullanmaları halinde, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süreyle geçerli olmak üzere birinci fıkrada belirtilen nakil bedellerinin %50'si alınır.

Geçici Madde 1 – (Ek : 29/9/2000 - 2000/1307 K.)

Rüzgar, motorin, nafta ve LPG ile elektrik üreten otoprodüktör ve/veya otoprodüktör gruplarının üretim tesislerinde, otoprodüktör ya da otoprodüktör grubu ihtiyacının üzerinde üretilen elektrik enerjisinin satış fiyatı, 31/3/2002 tarihine kadar uygulanmak üzere, projenin genel işletme giderleri ile ülkenin enerji ihtiyacı gözönüne alınmak suretiyle enerji dağıtımını yapan kuruluşların ülke genelinde nihai tüketiciye uyguladıkları ortalama enerji fiyatından fonlar ve paylar düşüldükten sonra kalan kısmın % 100 (yüzde yüz)'ünü geçmeyecek şekilde Bakanlıkça belirlenir. Şirket, ihtiyacının üzerinde ürettiği elektrik enerjisini santralin enerji bağlantısını yaptığı kuruluşa satar.

Ayrıca, otoprodüktör ya da otoprodüktör gruplarının üretim tesislerinde atıl bulunan enerji üretim kapasitelerinin ulusal sisteme kazandırılmasına yönelik olarak teşvik edilmesi suretiyle, ülkemizin şu an içerisinde bulunduğu enerji darboğazının aşılabilmesini teminen, petrol ve diğer yakıt fiyatlarındaki değişimler neticesinde, yakıt ve işletme giderleri maliyeti, yukarıda tanımlanan % 100 (yüzde yüz) katsayısına tekabül eden otoprodüktör enerji satış fiyatını aşması halinde, aradaki fark Bakanlıkça tespit edilir ve şirkete, enerjisini sattığı kuruluş tarafından ödenir. Bu uygulama 31/3/2001 tarihinde sona erer.

Yürürlük

Madde 15 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 – Bu Yönetmeliği Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yürütür.

EK: 1 (a)

HİDROELEKTRİK SANTRAL TESİSLERİ
FİZİBİLİTE RAPORUNDA
YER ALACAK ANA BAŞLIKLAR

BÖLÜM –1. YATIRIMIN MALİYETİ VE NEVİ

- 1.1. Genel Bilgiler
- 1.2. Proje Gerekçesi

BÖLÜM – 2. PROJE SAHASININ TANITILMASI

- 2.1. Doğal Durum (Kesin Koordinatlar ve topoğrafya, genel jeoloji, deprem, iklim,)
- 2.2. Sosyal Durum (Nüfus, Kültür, sağlık, ulaşım, Haberleşme)
- 2.3. Ekonomik Durum (Tarım, Endüstri, Turizm, Ticaret)
- 2.4. Arazi mülkiyeti, araziden faydalanma durumu
- 2.5. Varsa daha önce yapılmış etütler hakkında bilgi

- BÖLÜM – 3. GELİŞME PLANI
- 3.1. Gelişmeyi gerektiren sebepler
 - 3.2. Mevcut tesisler
 - 3.3. Enerji talebi tahmini
 - 3.4. Teklif edilen tesisler
 - 3.5. Planın etkinliği
- BÖLÜM – 4. SU KAYNAKLARI (Hidroloji)
- 4.1. Yeraltı ve yerüstü suları ve kalitesi
 - 4.2. Meteorolojik Durum
 - 4.3. Su Akım Tahminleri
 - 4.4. Sulama Tesisleri
 - 4.5. Proje Taşkın Durumu (x) (B. S. için)
 - 4.6. Rezervuar İşletme Çalışmaları (B.S. için)
 - 4.7. Sedimentasyon Durumu
- BÖLÜM – 5. JEOLJİK DURUM
- 5.1. Genel Jeoloji
 - 5.2. Baraj yeri ve ilgili yapıların jeolojisi (B. S. için)
 - 5.3. Rezervuar sahası Jeolojisi (B. S. için)
 - 5.4. Malzeme Etütleri
 - 5.5. Depremler
- BÖLÜM – 6. KURULACAK TESİS
- 6.1. Rezervuar işletme politikası ve Optimizasyon (B. S. için)
 - 6.2. Baraj Tipi ve yükseklik seçimi (B. S. için)
 - 6.3. Dolusavak ve Dipsavak (B. S. için)
 - 6.4. Kurulu Güç Optimizasyonu
 - 6.5. Enerji sulama yapıları
 - 6.6. Santral binası ve kuyruksuyu kanalı
 - 6.7. Türbin tipi, ünite gücü ve adedi
 - 6.8. Generatör tipi ve kapasitesi
 - 6.9. Transformator adedi ve tipi
 - 6.10. Şalt sahası
 - 6.11. Enerji iletimi
 - 6.12. Ulaşım yolu
- BÖLÜM – 7. PROJENİN GERÇEKLEŞME SÜRESİ
- 7.1. Kesin proje hazırlama süresi, inşaat ve işletmeye alma için tahmini başlangıç ve bitiş tarihi
- BÖLÜM – 8. TESİS MALİYETİ
- 8.1. Giderlerin hesaplanmasındaki esaslar
 - 8.2. Tesis keşif özeti
 - 8.3. Yıllık Giderler
 - 8.4. Döviz İhtiyacı
 - 8.5. Yatırım bedeli

BÖLÜM – 9. EKONOMİK ANALİZ

- 9.1. Faydalar (sulama, taşkın, enerji ve diğer faydalar)
- 9.2. Giderler (yatırım bedeli, sabit gider, değişken gider, işletme bakım onarım gideri)
- 9.3. Fayda/masraf analizleri
- 9.4. Duyarlılık analizi

(x)B. S.: Barajlı Santraller

BÖLÜM – 10. ÇOK MASRAFLI PROJELER İÇİN MALİYET TAKSİMİ

BÖLÜM – 11. TESİSİN YATIRIM PLANI VE EKONOMİK DEĞERLENDİRME

- 11.1. *Yatırımın yıllara dağılım tablosu*
- 11.2. Finansman planı
- 11.3. İşletme sermayesi
- 11.4. İşletme dönemi giderleri
- 11.5. İşletme dönemi kredi taksitleri ve faizler
- 11.6. Fon akış tablosu
- 11.6. İç karlılık oranı

BÖLÜM – 12. ALTERNATİF ÇÖZÜMLER

AÇIKLAMALAR

1 – Fizibilite raporu, tesisin kesin yapılabilirliğini ortaya koyan gerçek, güvenilir ve yeterli teknik ve ekonomik verilere dayanılarak hazırlanacaktır.

2 – Fizibilite raporunda, tesisin öngürülen program ve plana göre tamamlanması amacıyla,projenin özellikleri dikkate alınarak bir "Proje Danışma Kurulu"nın kurulması önerilebilir. Öneri Bakanlık tarafından uygun görüldüğü takdirde Kurul'un kurulmasına karar verilir.

3 – Hidrolik, linyit, taşkömürü, doğal gaz, sıvılaştırılmış doğal gaz veya petrol gazı, petrol ürünleri, Jeotermal, nükleer, güneş, rüzgar ve diğerleri gibi enerji kaynaklarına dayalı olarak elektrik enerjisi üretmek için yukarıda belirtilen fizibilite raporu örneğinden farklı özel fizibilite raporu düzenlemek isteyen başvuru sahibinin bu iş için Bakanlık'tan müsaade alması gerekir.

4 – Fizibilite raporunun hazırlanması sırasında, Bakanlık müracaat sahibinin işlerini aksatmayacak şekilde çalışmalarını takip edebilir. Müracaat sahibi, Bakanlık elemanlarına gerekli bilgileri vermek ve yardım etmekle yükümlüdür.

5 – Fizibilite raporunda yer alacak ilave bilgiler;

– Elektrik enerjisi üretiminde yararlanılacak enerji kaynağının nereden temin edileceğini gösteren yasal belgelerin birer örneği, Termik santrallarda hammadde bedeli aynı karakterdeki Türkiye Elektrik Kurumu İşletmelerindeki bedelden fazla olamaz.

– Firmanın mali yeteneği, iç para, dış para, öz kaynak, öz kaynak artırım planı, kredi vermeyi uygun görececek banka niyet mektupları v.b. ve bunları tevsik eden belgelerin birer örneği.

EK: 1 (b)

TERMİK SANTRAL TESİSLERİ
FİZİBİLİTE RAPORUNDA YER ALACAK
ANA BAŞLIKLAR

- BÖLÜM – 1. YATIRIM MAHİYETİ VE NEV'İ
- 1.1. Genel Bilgiler
 - 1.2. Proje Gerekçesi
- BÖLÜM – 2. PROJE SAHASININ TANITILMASI
- 2.1. Doğal Durumu (Topoğrafya, Koordinatlar, genel jeoloji, Deprem ve iklim durumu)
 - 2.2. Sosyal Durumu (Nüfus, Kültür, Sağlık, Ulaşım, Haberleşme)
 - 2.3. Ekonomik Durum (Tarım, Endüstri, Turizm, Ticaret)
 - 2.4. Varsa daha önce yapılmış etütler hakkında bilgi
- BÖLÜM – 3. GELİŞME PLANI
- 3.1. Gelişmeyi gerektiren sebepler
 - 3.2. Mevcut tesisler
 - 3.3. Enerji talebi tahmini
 - 3.4. Teklif edilen tesisler
 - 3.5. Planın etkinliği
- BÖLÜM – 4. HAMMADDE KAYNAĞI
- 4.1. Hammadde Kaynağı Rezerv Bilgileri
 - 4.1.1. Kömür yatağı karakteristikleri
 - 4.1.2. Maden İşletme Sistemi Mukayesesi Seçimi ve Makina - Teçhizat Seçimi
 - 4.1.3. Maden İşletmesi için Yatırımlar, yıllara göre dağılımı
 - 4.1.5. Finansman Planı

- 4.1.6. İşletme Sermayesi
- 4.1.7. İşletme Dönemi Giderleri
- 4.1.8. İşletme Dönemi Kredi Taksitleri ve Faizleri
- 4.1.9. Fon Akış Tablosu
- 4.1.10. Mali rantabilite
- 4.1.11. İç Karlılık Oranı
- 4.2. Hammadde İşletme Bilgileri
- 4.3. Hammadde Kullanma Bilgileri
- 4.4. Hammadde Tedarik Bilgileri
- 4.5. Soğutma suyu hakkında bilgiler

BÖLÜM – 5. TESİSİN KURULACAĞI YER HAKKINDA BİLGİLER

- 5.1. Jeolojik yapı
- 5.2. Temel Etütleri (Zemin mekaniği)
- 5.3. Deprem Durumu
- 5.4. Ulaşım Yolu

BÖLÜM – 6. KURULACAK TESİS

- 6.1. Kapasite seçimi
- 6.2. Optimum kurulu güç, ünite sayısı ve kapasitesi
- 6.3. Türbin tipi, ünite gücü
- 6.4. Generatör tipi, kapasitesi
- 6.5. Transformator adedi, tipi
- 6.6. Santral binası ve yardımcı tesisleri (yeri, tipi, hacmi)
- 6.7. Şalt sahası ve sisteme irtibatı
- 6.8. İnşaat Problemleri
- 6.9. Yıllık Enerji üretimi
- 6.10. Bakanlıkça istendiği takdirde frekans tutma ve senkron kompensatör çalışma özelliği
- 6.11. Stok sahası tesisleri
- 6.12. Stok kontrol ve stoklama programı
- 6.13. Kül atma ve kül stok tesisleri
- 6.14. Soğutma suyu tesislerinin tipi
- 6.15. Artıkların Değerlendirilme olasılığı
- 6.16. Birleşik ısı - elektrik santral alternatifi
- 6.17. Çevre sorunları çözümü
- 6.18. İşletme politikası

BÖLÜM – 7. PROJENİN GERÇEŞLEŞME SÜRESİ

- 7.1 Kesin proje hazırlama süresi, inşaat ve işletmeye alma için Başlangıç ve Bitiş tarihleri

BÖLÜM – 8. TESİS MALİYETİ

- 8.1. Giderlerin hesaplanmasındaki esaslar
- 8.2. Tesis Keşif özeti
- 8.3. Yıllık giderler
- 8.4. Döviz ihtiyacı
- 8.5. Yatırım Bedeli

BÖLÜM – 9. ÇOK MAKSATLI PROJELER İÇİN MALİYET TAKSİMİ

BÖLÜM – 10. DUYARLILIK ANALİZİ

BÖLÜM – 11. TESİS YATIRIM PLANI VE EKONOMİK DEĞERLENDİRME

- 11.1. Yatırım yıllara dağılımı tablosu
- 11.2. Yatırım dönemi faizleri
- 11.3. Finansman planı
- 11.4. İşletme sermayesi
- 11.5. İşletme dönemi giderleri
- 11.6. İşletme dönemi kredi taksitleri ve faizleri
- 11.7. Fon akış tablosu
- 11.8. Mali rantabilite (Fayda/masraf oranı, Döviz maliyeti)
- 11.9. İç Karlılık oranı

BÖLÜM – 12. ALTERNATİF ÇÖZÜMLER

EK: 1 (b)

AÇIKLAMALAR

1 – Fizibilite raporu tesisin kesin yapılabilirliğini ortaya koyan gerçek, güvenilir ve yeterli teknik ve ekonomik verilere dayanılarak hazırlanacaktır.

2 – Fizibilite raporunda, tesisin öngörülen program ve plana göre tamamlanması amacıyla, projenin özellikleri dikkate alınarak bir "Proje Danışma Kurulu"nun kurulması önerilebilir. Öneri Bakanlık tarafından uygun görüldüğü takdirde Kurul'un kurulmasına karar verilir.

3 – Hidrolik, linyit, taşkömürü, doğal gaz, sıvılaştırılmış doğal gaz veya petrol gazı, petrol ürünleri, jeotermal, nükleer, güneş, rüzgar ve diğerleri gibi enerji kaynaklarına dayalı olarak elektrik enerjisi üretmek için yukarıda belirtilen fizibilite raporu örneğinden farklı özel fizibilite raporu düzenlemek isteyen başvuru sahibinin bu iş için Bakanlık'tan müsaade alması gerekir.

4 – Fizibilite raporunun hazırlanması sırasında, Bakanlık müracaat sahibinin işlerini aksatmayacak şekilde çalışmalarını takip edebilir. Müracaat sahibi, Bakanlık elemanlarına gerekli bilgileri vermek ve yardım etmekle yükümlüdür.

5 – Fizibilite raporunda yer alacak ilave bilgiler;

– Elektrik enerjisi üretiminde yararlanılacak enerji kaynağının nereden temin edileceğini gösteren yasal belgelerin birer örneği, Termik santrallarda hammadde bedeli aynı karakterdeki Türkiye Elektrik Kurumu İşletmelerindeki bedelden fazla olamaz.

– Firmanın mali yeteneği, iç para, dış para, öz kaynak, öz kaynak artırım planı, kredi vermeyi uygun görececek Banka niyet mektupları v.b. ve bunları tevsik eden belgelerin birer örneği.

EK: 1 (c)

**JEOTERMAL ENERJİ SANTRALLARI
FİZİBİLİTE RAPORUNDA YER ALACAK ANA BAŞLIKLAR**

BÖLÜM –	1. YATIRIM MALİYETİ VE NEV'İ
1.1.	Genel Bilgiler
1.2.	Proje Gereçesi
BÖLÜM –	2. PROJE SAHASININ TANITILMASI
2.1.	Doğal Durum (Topoğrafya, Koordinatlar, Genel Jeoloji, Deprem ve İklim durumu)
2.2.	Sosyal Durum (Nüfus, Kültür, Sağlık, Ulaşım, Haberleşme)
2.3.	Varsa daha önce yapılmış etütler hakkında bilgi
2.4.	Ekonomik Durum (Tarım, Endüstri, Turizm, Ticaret)

BÖLÜM-3. GELİŞME PLANI

- 3.1. Gelişmeyi Gerektiren Sebepler
- 3.2. Mevcut Tesisler
- 3.3. Enerji Talebi Tahmini
- 3.4. Teklif Edilen Tesisler
- 3.5. Planın etkinliği

BÖLÜM – 4. JEOTERMAL ENERJİ POTANSİYELİ

- 4.1. Enerji üretimi için elverişli kuyuların özellikleri
 - 4.1.1. Kuyu Dibi Sıcaklığı
 - 4.1.2. Kuyu Dibi Basıncı
 - 4.1.3. Kuyu Derinliği
 - 4.1.4. Kuyu Başı Basıncı
 - 4.1.5. Toplam İstihsal
 - 4.1.6. Separatör Basıncı
 - 4.1.7. Separatör Basıncında Akıştan İçerisindeki Buhar yüzdesi
 - 4.1.8. Su İstihsalı
 - 4.1.10. Buhar içerisindeki CO2 miktarı
 - 4.1.11. CO2 istihsalı
- 4.2. Sondajlardan çıkan su - Buhar karışımının Bileşenleri
- 4.3. Sondajlardan çıkan Buhar Akışkanının Bileşenleri

BÖLÜM – 5. TESİSİN KURULACAĞI YER HAKKINDA BİLGİLER

- 5.1. Saha Hakkında Genel Bilgiler
- 5.2. Sahanın Jeolojisi
- 5.3. Sondaj ve Test Faaliyetleri ve Sonuçları
- 5.4. İşletme Problemleri (Kabuklaşma, Bor, v.s.)
- 5.5. Temel Etütler (Zemin Mekaniği)
- 5.6. Deprem Durumu
- 5.7. Arazinin Topoğrafik Özellikleri
- 5.8. Ulaşım Yolu
- 5.9. Saha potansiyelini Kısıtlayan Faktörler
- 5.10. Saha Potansiyelini Artırma İmkanları
- 5.11. Tesisin etkisi (Artık suların bitkilere ve çevreye olan zararlı etkileri)

BÖLÜM – 6. KURULACAK TESİS

- 6.1. Genel Tanıtım, Amaç ve Kapasite Seçimi
- 6.2. Buhar Üretimi Kapasitesi
- 6.3. Buhar Kondansasyon sistemi
- 6.4. Yıllık Enerji Üretimi
- 6.5. Birleşik Isı - Elektrik santral alternatifi
- 6.6. İşletme Politikaları
- 6.7. İnşaat Problemleri
- 6.8. TESİSİN ELEKTRİK ÜRETİM SANTRALI OLMASI HALİNDE
 - 6.8.1. Buharın santrale nakli
 - 6.8.2. Optimum Kurulu Güç, Ünite Sayısı ve Kapasitesi
 - 6.8.3. Türbin ve Alternatör Özellikleri
 - 6.8.4. Santral binası ve yardımcı tesisler (yeri, tipi)

- BÖLÜM – 7. PROJENİN GERÇEKLEŞME SÜRESİ
7.1. Kesin Proje Hazırlama Süresi, İnşaat ve İşletmeye Alma için Başlangıç ve Bitiş Tarihleri

- BÖLÜM – 8.1. Giderlerin hesaplanmasındaki esaslar
8.2. Tesis Keşif Özeti
8.3. Yıllık Giderler
8.4. Döviz İhtiyacı
8.5. Yatırım Bedeli

BÖLÜM – 9.-ÇOK MAKSATLI PROJELER İÇİN MALİYET TAKSİMİ

BÖLÜM – -10. -DUYARLILIK ANALİZİ

BÖLÜM – - 11. - TESİS YATIRIM PLANI VE EKONOMİK DEĞERLENDİRME

- 11.1. Yatırımın Yıllara Dağılımı Tablosu
11.2. Yatırım dönemi faizleri
11.3. Finansman planı
11.4. İşletme Sermayesi
11.5. İşletme Dönemi Giderleri
11.6. İşletme dönemi kredi taksitleri ve faizleri
11.7. Fon Akış Tablosu
11.8. Mali Rantabilite (Fayda/masraf oranı, Döviz Maliyeti)
11.9. İç Karlılık Oranı

BÖLÜM –-12. - ALTERNATİF ÇÖZÜMLER

EK:1 (c)

A Ç I K L A M A L A R

1 – Fizibilite raporu, tesisin kesin yapılabilirliğini ortaya koyan gerçek, güvenilir ve yeterli teknik ve ekonomik verilere dayanılarak hazırlanacaktır.

2 – Fizibilite raporunda, tesisin öngörülen program ve plana göre tamamlanması amacıyla, projenin özellikleri dikkate alınarak bir "Proje Danışma Kurulu"nun kurulması önerilebilir. Öneri Bakanlık tarafından uygun görüldüğü takdirde Kurul'un kurulmasına karar verilir.

3 – Hidrolik, linyit, taşkömürü, doğal gaz, sıvılaştırılmış doğal gaz veya petrol gazı, petrol ürünleri, jeotermal, nükleer, güneş, rüzgar ve diğerleri gibi enerji kaynaklarına dayalı olarak elektrik enerjisi üretmek için yukarıda belirtilen fizibilite raporu örneğinden farklı özel fizibilite raporu düzenlemek isteyen başvuru sahibinin bu iş için Bakanlık'tan müsaade alması gerekir.

4 – Fizibilite raporunun hazırlanması sırasında, Bakanlık müracaat sahibinin işlerini aksatmayacak şekilde çalışmalarını takip edebilir. Müracaat sahibi, Bakanlık elamanlarına gerekli bilgileri vermek ve yardım etmekle yükümlüdür.

5 – Fizibilite raporunda yer alacak ilave bilgiler:

– Elektrik enerjisi üretiminde yararlanılacak enerji kaynağının nereden temin edileceğini gösteren yasal belgelerin birer örneği, Termik satrallarda hammadde bedeli aynı karakterdeki Türkiye Elektrik Kurumu İşletmelerindeki bedelden fazla olamaz.

– Firmanın mali yeteneği, iç para, dış para, öz kaynak, öz kaynak artırım planı, kredi vermeyi uygun görececek Banka niyet mektupları v.b. ve bunları tevsikeden belgelerin birer örneği.

**RÜZGAR ENERJİSİ ELEKTRİK SANTRALLARI FİZİBİLİTE
RAPORUNDA YER ALACAK ANA BAŞLIKLAR**

BÖLÜM – 1. YATIRIM MAHİYETİ VE NEVİ

- 1.1. Genel Bilgiler
- 1.2. Proje Gereçesi

BÖLÜM – 2. PROJE SAHASININ TANITILMASI

- 2.1. Doğal Durumu (Topoğrafya, Koordinatlar, genel jeoloji, Deprem ve iklim durumu)
- 2.2. Sosyal Durumu (Nüfus, Kültür, Sağlık, Ulaşım, Haberleşme)
- 2.3. Varsa daha önce yapılmış etütler hakkında bilgi
- 2.4. Ekonomik Durum (Tarım, Endüstri, Turizm, Ticaret)

BÖLÜM – 3. GELİŞME PLANI

- 3.1. Gelişmeyi gerektiren sebepler
- 3.2. Mevcut tesisler
- 3.3. Enerji talebi tahmini
- 3.4. Teklif edilen tesisler
- 3.5. Planın etkinliği

BÖLÜM – 4. RÜZGAR ENERJİSİ POTANSİYELİ

- 4.1. Rüzgar hızı ve yönü ölçümleri
- 4.2. Rüzgar Enerjisi kullanma bilgileri
- 4.3. Rüzgar hızı profilleri

BÖLÜM – 5. TESİSİN KURULACAĞI YER HAKKINDA BİLGİLER

- 5.1. Meteorolojik özellikler (Rüzgar, Nisbi nem çevre sıcaklığı bulutluluk, yağışı v.s.)
- 5.2. Jeolojik yapı
- 5.3. Temel Etütleri (Zemin mekaniği)
- 5.4. Deprem durumu
- 5.5. Ulaşım yolu
- 5.6. Arazinin topografik özellikleri
- 5.7. Proje yerinde rüzgar rejimini etkileyen faktörler,
- 5.8. Tesisin çevresine etkisi (ses, yansıtma v.s.)

BÖLÜM – 6. KURULACAK TESİS

- 6.1. Kapasite seçimi
- 6.2. Optimum kurulu güç, ünite sayısı ve kapasitesi
- 6.3. Türbin tipi, özellikleri (cut-in, cut-out, verimi, hız kontrol, v.s.)
- 6.4. Generatör tipi özellikleri
- 6.5. Kule yüksekliği ve tipi
- 6.6. *Kule ve türbin frekansı*
- 6.7. Güç aktarma organları
- 6.8. Dışlı kutunun özellikleri
- 6.9. Depolama üniteleri

BÖLÜM – 7. PROJENİN GERÇEKLEŞME SÜRESİ

- 7.1. Kesin Proje hazırlama süresi, İnşaat ve İşletmeye Alma için Başlangıç ve Bitiş tarihleri

- BÖLÜM – 8. TESİS MALİYETİ
- 8.1. Giderlerin hesaplanmasındaki esasları
- 8.2. Tesis Keşif Özeti
- 8.3. Yıllık giderler
- 8.4. Döviz ihtiyacı
- 8.5. Yatırım bedeli
- BÖLÜM – 9. ÇOK MAKSATLI PROJELER İÇİN MALİYET TAKSİMİ
- BÖLÜM – 10. DUYARLILIK ANALİZİ
- BÖLÜM – 11. TESİS YATIRIM PLANI VE EKONOMİK DEĞERLENDİRME
- 11.1. Yatırımın yıllara dağılım tablosu
- 11.2. Yatırım dönemi faizleri
- 11.3. Finansman planı
- 11.4. İşletme sermayesi
- 11.5. İşletme dönemi giderleri
- 11.6. İşletme Dönemi kredi taksitleri ve faizleri
- 11.7. Fon akış tablosu
- 11.8. Mali Rantabilite (Fayda/masraf oranı, Döviz Maliyeti)
- 11.9. İç Karlılık oranı
- BÖLÜM – 12. ALTERNATİF ÇÖZÜMLER

EK: 1 (d)

A Ç I K L A M A L A R

1 – Fizibilite raporu, tesisin kesin yapılabilirliğini ortaya koyan gerçek, güvenilir ve yeterli teknik ve ekonomik verilere dayanılarak hazırlanacaktır.

2 – Fizibilite raporunda, tesisin öngörülen program ve plana göre tamamlanması amacıyla, projenin özellikleri dikkate alınarak bir "Proje Danışma Kurulu" nun kurulması önerilebilir. Öneri Bakanlık tarafından uygun görüldüğü takdirde Kurul'un kurulmasına karar verilir.

3 – Hidrolik, linyit, taşkömürü, doğal gaz, sıvılaştırılmış doğal gaz veya petrol gazı, petrol ürünleri, jeotermal, nükleer, güneş, rüzgar ve diğerleri gibi enerji kaynaklarına dayalı olarak elektrik enerjisi üretmek için yukarıda belirtilen fizibilite raporu örneğinden farklı özel fizibilite raporu düzenlemek isteyen başvuru sahibinin bu iş için Bakanlık'tan müsaade alması gerekir.

4 – Fizibilite raporunun hazırlanması sırasında, Bakanlık müracaat sahibinin işlerini aksatmayacak şekilde çalışmalarını takip edebilir. Müracaat sahibi, Bakanlık elemanlarına gerekli bilgileri vermek ve yardım etmekle yükümlüdür.

5 – Fizibilite raporunda yer alacak ilave bilgiler:

– Elektrik enerjisi üretiminde yararlanılacak enerji kaynağının nereden temin edileceğini gösteren yasal belgelerin birer örneği, Termik santrallarda hammadde bedeli aynı karakterdeki Türkiye Elektrik Kurumu İşletmelerindeki bedelden fazla olamaz.

– Firmanın mali yeteneği, iç para, dış para, öz kaynak, öz kaynak artırım planı, kredi vermeyi uygun görececek Banka niyet mektupları v.b. ve bunları tevsik eden belgelerin birer örneği.

GÜNEŞ ENERJİSİ ELEKTRİK SANTRALLARI FİZİBİLİTE RAPORUNDA
YER ALACAK ANA BAŞLIKLAR

- BÖLÜM –1. YATIRIM MAHİYETİ VE NEV'İ
- 1.1. Genel Bilgiler
 - 1.2. Proje Gereçesi
- BÖLÜM – 2.2. PROJE SAHASININ TANITILMASI
- 2.1. Doğal Durumu (Topografya, Koordinatlar, genel jeoloji, Deprem ve İklim durumu)
 - 2.2. Sosyal Durumu (Nüfus, Kültür, Sağlık, Ulaşım, Haberleşme)
 - 2.3. Ekonomik Durum (Tarım, Endüstri, Turizm, Ticaret)
 - 2.4. Varsa daha önce yapılmış Etütler hakkında bilgi
- BÖLÜM – 3. GELİŞME PLANI
- 3.1. Gelişmeyi gerektiren sebepler
 - 3.2. Mevcut tesisler
 - 3.3. Enerji talebi tahmini
 - 3.4. Teklif edilen tesisler
 - 3.5. Planın etkinliği
- BÖLÜM – 4. GÜNEŞ ENERJİSİ POTANSİYELİ
- 4.1. Güneş Radyasyon değerleri
 - 4.2. Güneşlenme süreleri
 - 4.3. Güneş Enerjisi kullanma bilgileri
- BÖLÜM – 5. TESİSİN KURULACAĞI YER HAKKINDA BİLGİLER
- 5.1. Meteoroloji özellikler (Rüzgar, Nisbi nem çevre sıcaklığı Bulutluluk, yağış v. s.)
 - 5.2. Jeolojik yapı
 - 5.3. Temel Etütleri (Zemin mekaniği)
 - 5.4. Deprem durumu
 - 5.5. Ulaşım yolu
- BÖLÜM – 6. KURULACAK TESİS
- 6.1. Genel
 - 6.1. Kapasite seçimi
 - 6.2. Optimum kurulu güç, ünite, sayısı ve kapasitesi
 - 6.3. Transformatör adedi tipi
 - 6.4. Şalt sahası ve sisteme irtibat
 - 6.5. Yıllık Enerji üretimi
 - 6.6. Birleşik ısı-elektrik santral alternatifi
 - 6.7. İşletme politikaları
 - 6.8. İnşaat problemleri
 - 6.9. Santral binası ve yardımcı tesisler (yeri, tipi)
 - 6.2. TESİSİN TERMODİNAMİK DÖNÜŞÜM SİSTEMİ OLMASI HALİNDE
 - 6.2. Generatör tipi ve kapasitesi
 - 6.3. Türbin tipi, ünite gücü
 - 6.4. Sistemde kullanılan akışkanın özellikleri
 - 6.5. Sistem soğutma suyu tesislerin tipi
 - 6.6. Güneşi izleyen otomatik kontrol sistemleri
 - 6.7. Heliostatların yapısı ve güneşi izleme özellikleri

- 6.8. Kule tipi
- 6.9. Güneş Enerjisini heliosfatta yansıtma ve yoğunlaştırma oranları
- 6.10. Merkezi alıcıda ısıya çevrim verimi
- 6.3. TESİSİN GÜNEŞ PİLİ SİSTEMİ OLMASI HALİNDE
- 6.4. Depolama sistemleri
- 6.5. Panel verimleri
- 6.6. Güneş pilinin yapısı
- 6.4. TESİSİN GÜNEŞ HAVUZU SİSTEMİ OLMASI HALİNDE
- 6.5. Güneş havuzu özelliği (alan, derinlik, su kalitesi, zemin sıcaklık değişimi, tuz yoğunluğu v.s.)
- 6.6. Isı elektrik çevirimi türü ve oranı
- BÖLÜM – 7. PROJENİN GERÇEKLEŞME SÜRESİ
- 7.1. Kesin Proje hazırlama süresi, İnşaat ve İşletmeye alma için Başlangıç ve bitiş tarihleri
- BÖLÜM – 8. TESİS MALİYETİ
- 8.1. Giderlerin hesaplanmasındaki esasları
- 8.2. Tesis Keşif özeti
- 8.3. Yıllık giderler
- 8.4. Döviz ihtiyacı
- 8.5. Yatırım Bedeli
- BÖLÜM – 9. ÇOK MAKSATLI PROJELER İÇİN MALİYET TAKSİMİ
- BÖLÜM – 10. DUYARLILIK ANALİZİ
- BÖLÜM – 11. TESİS YATIRIM PLANI VE EKONOMİK DEĞERLENDİRME
- 11.1. Yatırımın yıllara dağılım tablosu
- 11.2. Yatırım dönemi faizleri
- 11.3. Finansman planı
- 11.4. İşletme sermayesi
- 11.5. İşletme dönemi giderleri
- 11.6. İşletme Dönemi kredi taksitleri ve faizleri
- 11.7. Fon akış tablosu
- 11.8. Mali Rantabilite (fayda/masraf oranı, Döviz Maliyeti)
- 11.9. İç Karlılık oranı
- BÖLÜM - 12. ALTERNATİF ÇÖZÜMLER

EK: 1 (e)

AÇIKLAMALAR

1 – Fizibilite raporu, tesisin kesin yapılabilirliğini ortaya koyan gerçek, güvenilir ve yeterli teknik ve ekonomik verilere dayanılarak hazırlanacaktır.

2 – Fizibilite raporunda, tesisin öngörülen program ve plana göre tamamlanması amacıyla, projenin özellikleri dikkate alınarak bir "Proje Danışma Kurulu"nun kurulması önerilebilir. Öneri Bakanlık tarafından uygun görüldüğü takdirde Kurul'un kurulmasına karar verilir.

3 – Hidrolik, linyit, taşkömürü, doğal gaz, sıvılaştırılmış doğal gaz veya petrol gazı, petrol ürünleri, jeotermal, nükleer, güneş, rüzgar ve diğerleri gibi enerji kaynaklarına dayalı olarak elektrik enerjisi üretmek için yukarıda belirtilen fizibi-

lite raporu örneğinden farklı özel fizibilite raporu düzenlemek isteyen başvuru sahibinin bu iş için Bakanlık'tan müsaade alması gerekir.

4 – Fizibilite raporunun hazırlanması sırasında, Bakanlık müracaat sahibinin işlerini aksatmayacak şekilde çalışmaları takip edebilir. Müracaat sahibi, Bakanlık elemanlarına gerekli bilgileri vermek ve yardım etmekle yükümlüdür.

5 – *Fizibilite raporunda yer alacak ilave bilgiler;*

– Elektrik enerjisi üretiminde yararlanılacak enerji kaynağının nereden temin edileceğini gösteren yasal belgelerin birer örneği, Termik santrallarda hammadde bedeli aynı karakterdeki Türkiye Elektrik Kurumu İşletmelerindeki bedelden fazla olamaz.

– Firmanın mali yeteneği, iç para, dış para, öz kaynak, öz kaynak artırımı planı, kredi vermeyi uygun görececek Banka niyet mektupları v.b. ve bunları tevsik eden belgelerin birer örneği.

EK : 2

ÇOK MAKSATLI HİDROELEKTRİK SANTRAL PROJELERİNDE MAKSAT TAKSİMİ VE YAPILMIŞ YATIRIMLARIN GERİ ÖDENMESİ ESASLARI

Elektrik enerjisi üretimi söz konusu olan çok maksatlı projelerde her maksada ait gider bölüştürmesinde uygulanacak metod, hesap metodlarında kullanılacak verilerin her proje için tam ve doğru olarak sağlanamaması veya her pojenin karakterine göre kullanılan metodların farklı sonuçlar vermesi de dikkate alınarak, çok maksatlı projenin karakterine ve veri durumuna göre DSİ tarafından tesbit edilir.

Bu tesbit, fizibilite çalışmaları sırasında ve 6. maddede belirtilen metodlardan birisi seçilerek yapılır ve fizibilite raporu bu esasları kapsar.

Madde 1 – Şirket fizibilite raporunu, gider bölüştürmesi için tesbit edilen metodu kullanarak hazırlar.

Ancak, gider bölüştürmesi işlemlerinin tamamlanmasından sonra, Şirketin teklifi üzerine, Bakanlık ve ilgili kurumlar ve Şirketin temsilcilerinden kurulu bir komisyon; gider bölüştürmesi işlemlerini tetkik eder ve üzerinde ilgililerin mutabakatını sağlar. Fizibilite raporu bu mutabakata uygun olarak sonuçlandırılır.

Madde 2 – Yapım tamamlandıktan sonra Madde 1'de öngörülen usule göre Bakanlıkça teşekkül ettirilen bir komisyon gider bölüştürmesi işlemlerini kesin giderlere ve Madde 15'deki esaslara göre düzeltir. Bu işlemden yeniden yüzdeler aranmaz, ortak gider daha önce bulunan yüzdeler oranında bölüştürülür.

Ancak, fizibilite raporunun hazırlanmasından tesisin kurularak işletmeye geçtiği tarihe kadar geçen süre içerisinde maksat yüzdelerini etkileyebilecek önemli değişiklikler olması halinde ilgili Kurum ve Şirket gider bölüştürmesi işlemlerinin yapılmasını Bakanlıktan isteyebilirler. Bakanlık gerekli gördüğü takdirde gider bölüştürmesi işlemleri yeni verilere ve kesin giderlere göre yapılarak maksat yüzdeleri yeniden bulunur. Ortak gider bu yeni yüzdelerle göre maksatlara bölüştürülür.

Madde 3 – Gider bölüştürmesi hesabında her maksat için aynı faiz yüzdesi uygulanır ve bu faiz yüzdesi Bakanlıkça tesbit edilir.

Madde 4 – Çok maksatlı projelerin fizibilite safhasında ilgili Kurumlar ve Şirket gider bölüştürmesi konusunda sürekli işbirliği yaparak veri alışverişini ve varılacak sonuçların dayandığı ana kriterler hakkında görüş birliğini sağlarlar.

Madde 5- Elektrik enerjisi üretimi de söz konusu olan çok maksatlı projelerde her bir maksada düşen maliyet bedelleri aşağıdaki metotların birisi uygulanarak bulunur.

Veri durumu uygun olduğu takdirde, bir evvelki metot bir sonrakine tercih edilir.

1 – Ayrılabilir Giderler - Artakalan Faydalar Metodu

2 – Özel Giderler - Artakalan Faydalar Metodu

3 – Tek maksatlı Alternatif Projeler Giderleri Metodu

Madde 6 – Ayrılabilir Giderler - Artakalan Faydalar Metodu aşağıda belirtilen şekilde uygulanır.

a) Her maksadın faydası ayrı ayrı hesaplanır.

b) Her maksadın faydasına eşit faydaları olan tek maksatlı alternatif projelerin giderleri hesaplanır.

c) Her maksat için fayda ve alternatif gider değerinden küçük olanı alınarak "savunulabilir gider" bulunur.

d) Her maksadın "ayrılabilir gideri" ayrıca hesaplanır.

e) Her maksadın savunulabilir giderinden ayrılabilir gideri çıkarılarak o maksadın "artakalan faydaları" veya "artakalan savunulabilir gideri" ve % oranları bulunur.

f) Çok maksatlı projenin toplam giderinden ayrılabilir giderlerin toplamı düşülerek "ortak gider" bulunur ve bu ortak gider (e) fıkrasındaki % oranları yardımı ile maksatlar arasında dağıtılır.

g) Ortak giderden her bir maksada dağıtılan giderler, ayrılabilir giderlerle toplanarak her bir maksat için aranan gider bulunur.

Madde 7 – Özel giderler - Artakalan faydalar metodu aşağıda belirtilen şekilde uygulanır.

Bu metot Ayrılabilir Giderler - Artakalan Faydalar metodunun daha basitleştirilmiş bir şeklidir. Değişen husus "Ayrılabilir Giderler" yerine sadece bir tek maksada hizmet eden yapım giderlerinin yani "Özel Giderler" in kullanılmasıdır.

a) Her maksadın faydası ayrı ayrı hesaplanır.

b) Her maksadın faydasına eşit faydaları olan tek maksatlı alternatif projelerin giderleri hesaplanır.

c) Her maksat için fayda ve alternatif gider değerinden küçük olanı alınarak "Savunulabilir Gider" bulunur.

d) Her maksadın "Özel Giderleri" hesaplanır.

e) Her maksadın savunulabilir giderinden özel gideri çıkarılarak o maksadın "artakalan faydaları" veya "artakalan savunulabilir gideri" ve % oranları bulunur.

f) Çok maksatlı projenin toplam giderinden özel giderlerin toplamı düşülerek "ortak gider" bulunur ve bu ortak gider, (e) fıkrasındaki % oranları yardımı ile maksatlar arasında dağıtılır.

g) Ortak giderden her bir maksada dağıtılan giderler özel giderlerle toplanarak her bir maksat için aranan gider bulunur.

Ayrılabilir giderlerin hesaplanmalarının güç olduğu hallerde, bu metot kullanılır. Her bir maksat için fayda ve masraf hesaplamalarındaki yaklaşımlar birbirlerine eşit veya yakın olmalıdır.

Madde 8 – Tek Maksatlı Alternatif Projeler Giderleri metodu aşağıda belirtilen şekilde uygulanır.

Bu metotta ortak giderlerin bölüştürülmesi tek maksatlı alternatif projeler giderlerinin oranlarına göre yapılır. Diğer metotlarda maksatların faydalarının benzer yaklaşımlarla hesaplanmaması halinde kullanılır.

- a) Çok maksatlı projede her maksat için "Özel giderler" hesaplanır.
- b) Projenin toplam giderinden özel giderler düşülerek "ortak giderler" bulunur.
- c) Aynı faydayı sağlayacak tek maksatlı alternatif projelerin giderleri hesaplanır; bu giderlerin toplamlarına göre % oranları bulunur.
- d) Ortak maliyet bu oranlarına göre maksatlara bölüştürülür.
- e) Ortak giderden her bir maksada dağıtılan giderler özel giderlerle toplanarak her bir maksat için aranan gider bulunur.

Madde 9 – Faydaların hesabı:

a) Enerji Faydası: Çok maksatlı projelerde enerji faydaları aynı faydayı, aynı hizmeti sağlayabilen en düşük giderli tek maksatlı aynı yer veya başka yerde tasarlanan projenin gideri olarak alınır.

b) Sulama Faydası: Çok maksatlı proje ile projeden önce ve projeden sonra projenin ekonomik ömrü boyunca meydana gelecek net gelir artışları olarak ele alınır.

c) Taşkın Koruma Faydası: Çok maksatlı projelerin ekonomik ömrü boyunca zararların azaltılması suretiyle elde olunan toplam değerlerdir.

d) İçme ve Kullanma Suyu Faydası: Enerji faydaları için kullanılacak ölçünün aynıdır.

Madde 10 – Enerji, sulama, taşkın koruma, içme ve kullanma suyu faydalarında ve masraflarında ekonomik ömür boyunca (50 yıl) gelir - gider akımları aynı ve belli bir faiz nisbeti ile başlangıç yılında biriktirilecek ve bugünkü değer metodu kullanılacaktır.

Madde 11 – Giderler, yatırım harcamalarını, inşaat süresince faizi, işletme bakım ve yenileme masraflarını v.b. kapsar.

Madde 12 – Önceden inşa edilmiş çok maksatlı depolama ve iletim tesislerinin ortak giderlerinden enerji maksadına isabet eden miktarı, inşa edildikleri yıldaki kesin maliyet bedelinin DSİ inşaat maliyetleri gelir endeksi ile çarpılarak katılma payının hesaplanacağı yıl değerine getirilmesi suretiyle bulunacak bedel üzerinden hesaplanır.

Bu tesislerin maliyet bölüştürülmesinde, tesisin halka hizmet verdiği maksatların geri ödetilmesi için hesaplanmış olan yüzdeler kullanılır.

Madde 13 – Çok maksatlı tesislerin ortak yatırım maliyeti için bulunacak maliyet taksimi oranları, bu tesislerin, yıllık işletme, bakım ve yenileme giderleri için de geçerli olacaktır.

Madde 14 – Çok maksatlı tesislerin ortak giderlerinden enerji maksadına isabet eden miktar, hidroelektrik tesisin işletmeye başlamasından sonra,10 yılı aşmamak ve Şirket tarafından uygun görülecek süre içerisinde, fizibilite raporunda belirtilecek ödeme planına göre, devlet borçlarının ödenmesinde uygulanacak faiz haddi üzerinden, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü nam ve hesabına Hazineye ödeyecektir.

EK: 3

**KAMU KURUM VE KURULUŞLARINCA HAZIRLANMIŞ BULUNAN
FİZİBİLİTE RAPORU VE KESİN PROJELERİN SATIŞ ESASLARI**

Kamu kuruluşları tarafından hazırlanmış yapılabilirlik raporları ve kesin projelerin şirketlerce uygulamaya geçilmek üzere kullanılmak istenmesi ve mezkûr rapor, proje ve dökümanların şirketlere verilmesi halinde, bunlar için kamu kuruluşlarınca şirketten istenecek bedeller aşağıdaki şekilde hesaplanacak ve tahsil edilecektir:

a) Tesisin bedeli (% 15 bilinmeyen masraflar dahil inşaat maliyeti) 20 milyar TL'na kadar olanlar için, sadece yapılabilirlik raporunun verilmesi halinde şirketten istenecek bedel, tesis bedelinin % 1'i yapılabilirlik kesin projenin verilmesi halinde ise % 1.5 dur. (Sadece kesin projenin verilmesi halinde de bu oran gene % 1.5 dur.)

b) Tesis bedeli, 20 milyarın üzerinde olanlar için şirketten istenecek bedel; 20 milyara kadar kısmına sadece yapılabilirlik raporu için % 1 ve (yapılabilirlik - kesin proje) için % 1.5 oranlarına göre bulunacak değerlere, tesis 20 milyardan farkına, yapılabilirlik raporu için % 0.3, (yapılabilirlik - kesin proje) hali için % 0.5 oranına göre bulunacak değerleri ekleyerek bulunacaktır.

c) Şirketten istenecek bedel defaten ödenmediği takdirde bedelin % 25'i, yapılabilirlik raporu veya kesin proje dökümanlarının, şirkete tesliminde, peşin olarak, kalan % 75'i ise 5 yılda eşit taksitle kanuni ticari faizi ile birlikte şirketçe kamu kuruluşlarına ödenir.

d) Yukarıda bildirilen 20 milyar tesis bedeli sınırı, her yıl, enflasyon durumu gözönüne alınarak, bir katsayı ile çarpılarak artırılır.

e) Mezkûr rapor, proje dökümanların tesliminden önce, yukarıda esasları bildirilen bedel ve ödeme şekilleri ile varsa diğer hususları da tesbit eden bir sözleşme veya protokol, ilgili Kamu Kuruluşu ile şirket arasında düzenlenir, yürürlüğe konur.

**6/8/1985 TARİH VE 85/9799 İLİ BAKANLAR KURULU KARARI İLE YÜRÜRLÜĞE
KONULAN YÖNETMELİĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN YÖNETMELİKLERİN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN ÇİZELGE**

Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Kararnamenin

Tarihi	Numarası	Farklı Tarihte Yürürlüğe Giren Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4/4/1996	96/8007	-	17/4/1996
14/7/1997	97/9670	-	2/8/1997
29/9/1997	97/10059	-	7/10/1997
6/11/1998	98/11982	-	1/12/1998
18/5/2000	2000/743	-	5/7/2000
29/9/2000	2000/1307	-	8/10/2000
3/7/2007	2007/12483	8	11/8/2007